

CASTELLET i LA GORNAL

Temple parroquial de Sant Pere de la Gornal

Església, nº 2-6

08729 Castellet i la Gornal

Arxiprestat : Vilafranca del Penedès

Bisbat de Sant Feliu de Llobregat

Lloc: El terme municipal és al sud de la comarca, entre el Garraf i el Baix Penedès. El cap del municipi és la Gornal. En la divisió provincial del 1833, la Gornal va ser inicialment inscrita a la província de Tarragona, per estar al marge dret del riu de Foix. Però aleshores la capital municipal era Castellet, que va quedar a la província de Barcelona, i es va modificar el límit provincial per mantenir la integritat del municipi¹

---

¹ Vikipèdia : La Enciclopèdia Lliure. Dins : http://ca.wikipedia.org/wiki/Castellet_i_la_Gornal [19-11-13]

Datació: Consta com a pertanyent a la canònica de Santa Maria de Solsona l'any 1163², però la seva condició com a parròquia no es documenta fins l'any 1279. Anys: 1298³, 1298⁴, 1307⁵, 1307⁶, entre d'altres.

Estil arquitectònic : Romànic amb reformes efectuades al segle XVI.

Descripció: El conjunt format per l'església de Sant Pere i la rectoria es troba situat al nucli de la Gornal. Té una tanca perimetral i consta, a més de les construccions esmentades, d'una zona enjardinada. L'edifici de l'església és de tres naus, amb absis de planta circular refet modernament i campanar de cadireta barroc. És també un element remarcable del conjunt la torre del rellotge, de planta quadrada i coberta de pavelló del 1967. L'església i la rectoria tenen un porxo comú, utilitzat per a l'exposició de peces artístiques i eines del camp⁷.

Història: Sembla que l'església parroquial de Sant Pere de La Gornal és d'origen romànic, encara que durant el segle XVI s'hi va fer una reforma important. Actualment forma un conjunt amb l'edifici de la casa rectoral que va ser refeta en el segle XX per l'arquitecte Joan Bassegoda i Nonell⁸. La inauguració de la campana i del rellotge es va fer el 25 de juny de l'any 1967, i la casa parroquial va ser beneïda el 7 de març de 1971 per l'arquebisbe de Barcelona doctor Marcel González Martín, segons consta en la inscripció de la façana⁹.

² ADB, Campillo, *Speculum Titulorum Ecclesiarum*, 1795, vol. IV, pàg. 528. *Labor pastoral de un gran pontificado*, Barcelona, 1962, pàg. 223. Catalunya Romànica, Barcelona, 1992, vol. XIX, pàg. 106.

³ Notes de Mn. Mas. Any 1298, setembre 11 Saurina muller de Ramon de Ribas i germana de Galcerán de Cort elegiex esser sepultada a l'església de Guarnaldo a on hi llegà 20 sous. Arx. Cat. Test. P. Elem. Armari 18, n. 9.

⁴ Notes de Mn. Mas. Any 1298, setembre 3. Benefici de Sta. Maria fet per Saurina muller de Ramon de Ribas en testament rebut per Arnau de Aguilar, notari de Arbós.

⁵ Notes de Mn. Mas. 1307. Colació més antiga que es troba 1307, nones Augusti, a Bernat de Toment, prevere del altar de Sta. Maria en la església de St. Pere de Guarnat per òbit de Pere de Cases presentat per Pere de Castellví. Arx. Cat. Spec. Decan, Poen. Et Ap. F. 651

⁶Notes de Mn. Mas. Any 1307, Prid. nonas maig. Colació a Berenguer de Banyeres per òbit de Pere de Banyeras de l'església de St. Pere de Guarnau. Per ser pobre i no poguer tenir rector per falta de medis fou unida a la de Bellvey pel bisbe Enrich de Cardona, electe, que la obtenia Joan Gesal nat a Bellvey a 18 de novembre de 1508. Arx. Cat. Spec. Decan. Poen. et Ap. f. 647.

⁷Generalitat de Catalunya. Direcció General del Patrimoni Artístic i Arquitectònic. <https://extranet.cultura.gencat.cat/eGIPCI> [Consultada 20-12-2013]

⁸ Bassegoda i Nonell, Joan, (Barcelona, 1930-2012). Arquitecte català especialista en restauració de monuments. Catedràtic de l'Escola d'Arquitectura de Barcelona i director de la Reial Càtedra Gaudí. Ha restaurat la casa Batlló, el Parc Güell, la Casa Calvet, la cripta de la Colònia Güell, entre d'altres. Dins: wikipèdia : l'enciclopèdia lliure http://ca.wikipedia.org/wiki/Joan_Bassegoda_i_Nonell [Consultada 12-05-2015]

⁹Generalitat de Catalunya. Direcció General del Patrimoni Artístic i Arquitectònic. <https://extranet.cultura.gencat.cat/eGIPCI> [Consultada 20-12-2013]

Rectorologi de Sant Pere de la Gornal

1306	Pere de Banyeres
1306 - 1314	Berenguer de Banyeres
1314 - 1348	Berenguer Batlle
1348 - 1358	Pere Rubí
1358 - 1366	Salvador de Torrents
1366	Pere Mayol
1403	Guillem Malet
1403 - 1405	Martí Sales
1405 - 1426	Bernat Sapera
1426 - 1429	Guillem Malet
1429 - 1444	Bartomeu Carbó
1444 - 1455	Bartomeu Pinyol
1455 - 1497	Francesc Castellví
1497 - 1508	Pere Roig
1508 - 1509	Joan Forhences
1509 - 1530	Joan Gual
1530 - 1553	Francesc Melgar
1553 - 1565	Climent Gomar
1565 - 1621	Joan Parera
1621 - 1623	Miquel Marrugat
1623 - 1638	Pau Parera
1638	Francesc Ferrer
1684	Joan Pau
1684	Ferran Zarate
1735	Ramon Mitjans
1735 - 1740	Celdoni Slaa
1740 - 1744	Esteve Costa
1744 - 1771	Ambrós Posas
1771 - 1774	Francesc Duran
1774 - 1786	Francesc Calaf
1786 - 1793	Joan Nogués
1793 - 1815	Marià Sanabre
1815 - 1833	Joan Mas
1833 - 1865	Joaquim Matas
1865 - 1877	Josep Masmitjà
1877 - ?	Vicens Estadella

[...]

-1996	Salvador Nonell Bru
1996 -2007	Josep Casas Vaqués
2007 -2011	Josep Lluís Muñoz García
2011-	Jaume Berdoy Alemany

Primeres visites pastorals a Sant Pere de la Gornal

1303, juliol, 30 (dimarts). El bisbe Ponç de Gualba visità La Gornal i el 31 de juliol visità Sant Pere de Castellet¹⁰.

1305, març, 18 (dijous). El bisbe Ponç de Gualba visità Sant Pere de Castellet¹¹.

1309, setembre, 11 (dijous). Guillem Fuster rector de la Gornal confessà davant el bisbe el seu delictes¹².

1310, març, 9 (dilluns). El bisbe Ponç de Gualba visità Sant Pere de la Gornal¹³.

1310, març, 12 (dijous). El bisbe Ponç de Gualba visità Sant Pere de Castellet¹⁴.

1324, novembre, 30 (divendres). El bisbe Ponç de Gualba visità Sant Pere de Castellet¹⁵.

[...]

El 15 de juny de l'any 2004 una butlla del papa Joan Pau II decretava, sobre el territori de l'antic arquebisbat de Barcelona, la creació de tres noves diòcesis: Barcelona, Sant Feliu de Llobregat i Terrassa. La nova diòcesi de Sant Feliu de Llobregat està formada per nou arxiprestats i dues vicaries: Vicaria del Llobregat que agrupa els arxiprestats de Bruguers, Montserrat, Sant Boi de Llobregat, Sant Feliu de Llobregat i Sant Vicenç dels Horts, i la Vicaria del Penedès – Anoia – Garraf amb els arxiprestats d'Anoia, Garraf, Piera-Capellades i Vilafranca del Penedès. El bisbe titular de la diòcesi de Sant Feliu de Llobregat és monsenyor Agustí Cortés Soriano que va iniciar el seu ministeri episcopal el 12 de setembre de 2004.

La primera visita pastoral del bisbe Agustí a la parròquia de Sant Pere de la Gornal va ser el 22 de maig del 2011.

Beneficis de Sant Pere de la Gornal

1298, Benefici de santa Maria, fundat per Saurina de Ribas, muller de Ramon de Ribas, en el seu testament. ¹⁶.

1378, Benefici de sant Andreu, fundat per Berenguer de Castellví¹⁷.

---

¹⁰ ADB, V. P. 1-1, fol. 32- 32v; M- N 10.

¹¹ ADB, V. P. 1-2, fol. 33 v; M- N 18.

¹² ADB, V. P. 1-2, fol. 96v; M- N 31.

¹³ ADB, V. P. 1-2, fol. 115v; M- N 34.

¹⁴ ADB, V. P. 1-2, fol. 116v; M- N 34.

¹⁵ ADB, V. P. 3, fol. 34; M- N 59.

¹⁶ ADB, *Campillo, Speculum Titulorum Ecclesiastorum*, 1795. vol. IV, p. 532

¹⁷ ADB, *Campillo, Speculum Titulorum Ecclesiastorum*, 1795. vol. IV, p. 533

Abreviatures

ADB Arxiu Diocesà de Barcelona
V.P. Visites pastorals

Bibliografia

Campillo, Speculum Titulorum Ecclesiarum, 1795. vol. IV

Martí i Bonet, Josep, *Speculum Novum Titulorum ecclesiae Barchinonensis*. V. III Bisbat de Sant Feliu de Llobregat.

Mas, J. Notes, Notes històriques del Bisbat de Barcelona (Barcelona 1906-1921). 13 volums.

Virella i Bloda, Albert, Un terme mil·lenari : Castellet i la Gornal : el passat i el present, dins Miscel·lània penedesenca [s.l.] : Institut d'Estudis Penedesencs, Institut Ramon Muntaner, 2007, 2385-3409 1981 : vol. 4, p. 261280

Recursos electrònics

Generalitat de Catalunya. Direcció General del Patrimoni Artístic i Arquitectònic.
<https://extranet.cultura.gencat.cat/eGIPCI>

Vikipèdia : La Enciclopèdia lliure. Dins : http://ca.wikipedia.org/wiki/Castellet_i_la_Gornal